

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/10/2026
Identifikačné číslo spisu:	4323010351
Dátum vydania rozhodnutia:	19.03.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:4323010351.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Štífta a Mgr. Michala Polláka v trestnej veci obvineného B. Q. a spol. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 19. marca 2026 v Bratislave dovolanie obvinených B. Q. a ml. Q. F. podané prostredníctvom ich obhajcu JUD. Gergelya Pšenáka proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 10. septembra 2025, sp. zn. 2To/45/2025, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvinených B. Q. a ml. Q. F. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Levice (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 10. marca 2025, sp. zn. 1T/11/2023, uznal obvineného B. Q. za vinného z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. a prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák. a obvineného ml. Q. F. za vinného z prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák. na skutkovom základe, že

dňa 31.07.2022 v čase okolo 02.30 h v obci Č. na bývalom futbalovom ihrisku za kultúrnym domom počas obecných dní B. Q. a ml. Q. F. spoločne fyzicky napadli M. J., a to takým spôsobom, že ho po slovnom konflikte ml. Q. F. udel zovretou päsťou do oblasti tváre, pričom po tomto údere poškodenému nevznikli žiadne zranenia, a po tom, čo poškodený M. J. strčil rukami do oblasti hrudníka B. Q., sa začali najprv navzájom všetci traja strkať, následkom čoho poškodený s B. Q. spadli na zem, kde poškodeného B. Q. udel zovretou päsťou do pravej časti tváre, čím mu spôsobil zlomeninu líčno-čelustného výbežku vpravo s posunom, zlomeninu stien čelústnej dutiny okrem vnútornej steny vpravo, zlomeninu vonkajšej a dolnej steny očné s vpravo s opuchom okolitých tkanív, prienikom vzduchu do podkožia s vniknutím vzduchu do očné, ktorý nalieha na bočný priamy sval pravého oka, poruchu podočnicového nervu vpravo so stratou citlivosti pod pravým okom a pravého líca, ktoré si vyžiadali lekárske ošetrovanie a dobu PN a liečenia v trvaní do 42 dní s obmedzením v bežnom spôsobe života v trvaní do 42 dní.

Za to súd uložil:

- obvinenému B. Q.

Podľa § 364 ods. 1 Tr. zák. za použitia § 36 písm. j), § 37 písm. h), § 38 ods. 2, § 41 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 8 (osem) mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd obvinenému výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. obvinenému určil skúšobnú dobu v trvaní 18 (osemnásť) mesiacov.

- obvinenému ml. Q. F.

Podľa § 364 ods. 1 Tr. zák. za použitia § 36 písm. j), § 38 ods. 2, § 117 ods. 1 Tr. zák. trest odňatia slobody v trvaní 5 (päť) mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd obvinenému výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. obvinenému určil skúšobnú dobu v trvaní 1 (jeden) rok.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd zaviazal obvineného B. Q. k náhrade spôsobenej škody pre poškodeného M. J., nar. X. T. XXXX, trvale bytom Š. XXX, vo výške 5.450,- eur.

Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podali obvinení B. Q. a ml. Q. F. v zákonom stanovenej lehote odvolania, o ktorých Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 10. septembra 2025, sp. zn. 2To/45/2025, rozhodol tak, že podľa § 319 Tr. por. odvolania obvinených zamietol.

Dňa 19. januára 2026 podali obvinení B. Q. a ml. Q. F. prostredníctvom zvoleného obhajcu JUD. Gergelya Pšenáka písomne odôvodnené dovolanie, v ktorom uplatnili dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Tr. por., a síce:

- zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu;
- rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom;
- rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

v spojení § 374 ods. 3 Tr. por., podľa ktorého v dovolaní možno uplatňovať ako dôvod dovolania aj konanie na súde prvého stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku.

Obvinení vo svojej dovolacej argumentácii namietali rozpory vo vyjadreniach prokurátora, ktorý v obžalobe uviedol, že prečinu ublíženia na zdraví sa mal dopustiť iba obvinený B. Q., avšak vo svojej záverečnej reči tvrdil, že skutku sa mali dopustiť obaja obvinení formou spolupáchateľstva. Ďalej poukazovali na to, že v konaní neboli produkované žiadne relevantné dôkazy, ktoré by preukazovali, že obvinený B. Q. spáchal skutok kvalifikovateľný ako prečin ublíženia na zdraví, naopak, podľa ich názoru boli produkované dôkazy, ktoré jeho vinu jednoznačne vyvracajú. Z výpovede svedkov L. F., Y. U. a S. L. jednoznačne vyplýva záver, že agresorom bol práve poškodený, ktorý napadol oboch obvinených. Obvinení nesúhlasili ani s konštatovaním súdu, že výpoveď svedka S. L. je účelová, pričom za takúto výpoveď považovali výpoveď Q. R. ako priateľky poškodeného a jeho kamaráta D. N.. Súčasne zdôraznili, že vo veci je iba jeden nezávislý a nestranný svedok, ktorý sa nesnaží pomôcť ani jednej strane, a to je L. F. ako SBS-kár, ktorý potvrdil práve výpoveď svedkov S. a U.. Dovolaním napadnuté rozhodnutia súdov označili za nezákonné tvrdiac, že bolo porušené ich právo na obhajobu. Obvinení v dovolaní ďalej poukazovali na nedôveryhodnosť výpovede poškodeného ohľadom vzniku zranenia - zlomeniny sánky a mali za to, že jeho tvrdenie, že sánku mu zlomil obvinený B. Q. bolo absolútne spochybnené, nakoľko poškodený bolesť začal pociťovať až ráno. Taktiež namietali, že okresný súd vyhodnotil vykonané dôkazy len v ich neprospech, pričom na závažné pochybnosti a vzájomné rozpory vôbec nereflektoval a bezdôvodne nevykonával dôkazy navrhnuté obhajobou, akými boli najmä znalecké posudky a výsluchy ďalších svedkov, čím takisto došlo k porušeniu práva na obhajobu a spravodlivý

súdny proces. V tejto súvislosti poukázali na zásadu in dubio pro reo, ktorá mala byť podľa názoru obvinených v predmetnej veci aplikovaná, ako aj na zásadu ultima ratio. Uviedli, že výpovede svedkov, ktoré jednoznačne preukazujú to, že obvinení sa nedopustili skutku, ktorý je im kladený za vinu, vyhodnotil okresný súd ako účelové a nedôveryhodné bez akéhokoľvek relevantného dôvodu. Tým porušil viaceré zásady trestného konania a to najmä zásadu zistenia skutkového stavu veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, zásadu voľného hodnotenia dôkazov a zásadu práva na spravodlivé súdne konanie. Záverom dovolania obvinení zdôraznili, že všetky tieto argumenty sa v plnom rozsahu vzťahujú aj na rozhodnutie krajského súdu, ktorý pochybenia okresného súdu nenapravil.

Z vyššie uvedených dôvodov obvinení navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že rozsudkom okresného súdu a uznesením krajského súdu boli porušené zákonné ustanovenia zodpovedajúce dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Tr. por. a rozsudok okresného súdu a uznesenie krajského súdu v celom rozsahu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Levice (ďalej len „prokurátor“) podaním z 27. januára 2026 konštatujúc nenaplnenie obvinenými uplatnených dovolacích dôvodov. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. uviedol, že namietané porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom nie je v dovolaní konkretizované tak, aby bolo zrejmé, v čom mal spočívať zásadný zásah do možnosti obvinených vykonávať obhajobu. Z obsahu námietok vyplýva skôr nesúhlas s procesným postupom súdov a so spôsobom, akým sa súdy vysporiadali s návrhmi a argumentáciou obhajoby, čo samo osebe nezakladá zásadné porušenie práva na obhajobu. Obvinení mali zabezpečenú reálnu a efektívnu možnosť obhajoby, mohli sa vyjadrovať k veci, navrhovať dôkazy a uplatňovať procesné práva prostredníctvom obhajoby. Dovolanie zároveň nepreukazuje žiadne konkrétne pochybenie na spravodlivosť rozhodnutia ani na výsledok konania. Za tejto situácie nejde o intenzitu pochybenia, ktorá by odôvodňovala zásah dovolacieho súdu. Čo sa týka naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., prokurátor mal za to, že obvinení neuviedli konkrétny dôkaz, ktorý by mal byť vykonaný nezákonným spôsobom, ani neoznačili konkrétne porušené procesné pravidlo, ktoré by viedlo k nepoužitiu takéhoto dôkazu. Ich argumentácia je zjavne zameraná na spochybňovanie vierohodnosti dôkazov, správnosti skutkových záverov a na polemiku s hodnotením dôkazov súdmi, čo však nie je predmetom dovolacieho prieskumu. Dovolací dôvod vyžaduje preukázanie nezákonnosti vykonania dôkazu v takom rozsahu, že by išlo o dôkaz procesne nepoužiteľný, takáto konkrétna nezákonnosť z podania nevyplyva. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. prokurátor uviedol, že námietky obvinených smerujú primárne proti skutkovým zisteniam a predkladajú alternatívnu verziu skutkového deja, pričom dovolanie nie je určené na revíziu správnosti a úplnosti zisteného skutku ani na prehodnotenie dôkazov. Aby bol tento dovolací dôvod naplnený, obvinení musia vychádzať zo skutkového stavu zisteného súdmi a namietat konkrétnu chybu v právnej kvalifikácii alebo v aplikácii hmotnoprávnych ustanovení. Takto postavená právna argumentácia v dovolaní absentuje, obvinení neidentifikujú, ktorý zákonný znak mal byť posúdený nesprávne a prečo, prípadne aké hmotnoprávne ustanovenie malo byť použité nesprávne. Ide preto o neprípustné skutkové námietky, ktoré sú len formálne označené ako právne. Prokurátor ďalej uviedol, že ustanovenie § 374 ods. 3 Tr. por. nezakladá samostatný dovolací dôvod, ale iba umožňuje, aby obvinený v rámci taxatívnych dovolacích dôvodov poukazoval aj na pochybenia konania pred súdom prvého stupňa, pokiaľ neboli odstránené v konaní o riadnom opravnom prostriedku. Ak obvinení nevedia vytýkané pochybenia konkrétne podradiť pod niektorý dovolací dôvod a preukázať, že neboli napravené v odvolacom konaní, odkaz na § 374 ods. 3 Tr. por. je právne neúčinný. Záverom prokurátor uviedol, že skutkový stav bol v predmetnej veci okresným súdom zistený správne, spoľahlivo a v rozsahu postačujúcom na objektívne rozhodnutie vo veci, rozsudok okresného súdu v spojitosti s uznesením krajského súdu je v súlade so zákonom, plne dôvodný a dôkazy, o ktoré sa opiera predmetné rozhodnutie, boli vykonané v súlade s príslušnými zákonnými ustanoveniami.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvinených na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol alebo na verejnom zasadnutí podľa § 392 ods. 1 Tr. por. zamietol.

Dňa 5. februára 2026 bolo dovolanie obvinených B. Q. a ml. Q. F. spoločne s kompletným k veci prislúchajúcim spisovým materiálom riadne predložené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na konanie a rozhodnutie.

Po predložení veci najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal dovolanie obvinených spolu s predloženým spisovým materiálom a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané oprávnenými osobami [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov (§ 372 ods. 1 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.) a spĺňa aj nevyhnutné obsahové náležitosti (§ 374 Tr. por.). Zároveň, ale najvyšší súd zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Úvodom najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd, a nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania. Dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať v intenciách Trestného poriadku len odvolací súd [§ 322 ods. 3 Tr. por., § 326 ods. 5 Tr. por.]. Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmvanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený eo ipso prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie okolností prípadne potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže dovolací súd vykonať dokazovanie len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Tr. por. Preto možnosti podania dovolania musia byť obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. najvyšší súd stabilne judikuje, že právo na obhajobu je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 5 Tr. por.). Za porušenie práva na obhajobu podľa tohto ustanovenia preto nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učiný podľa § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a nebude ju už overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (R 7/2011).

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. považuje najvyšší súd za nevyhnutné zdôrazniť, čo v rámci svojej rozhodovacej činnosti notoricky opakuje, a síce pre naplnenie tohto dovolacieho dôvodu je nevyhnutné, ako aj napokon zo samotnej dikcie Trestného poriadku vyplýva, aby zistené porušenie práva na obhajobu bolo zásadné. Inými slovami povedané, nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu, resp. porušenie práva obvineného na obhajobu s akoukoľvek intenzitou, zakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Takéto porušenie musí teda kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby. Pri samotnom posudzovaní, či v konkrétnom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, je potrebné vychádzať zo všetkých okolností a špecifik konkrétného prípadu a tieto individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach, vyhodnotiť. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov

činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Zásadné porušenie práva na obhajobu, podmieňujúce naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., však nemožno odvíjať od iného hodnotenia dôkazov obvineným v porovnaní s tým, ako to vo veci vykonali príslušné súdy, ktorých skutkové zistenia a závery sú pre dovolací súd záväzné (nepreskúmateľné). Porušenie práva na obhajobu nemôže byť odôvodnené tým, že súdy, vychádzajúc zo zásady voľného hodnotenia dôkazov v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por., vyhodnotili dôkazy odlišným spôsobom, ako je predstava obvineného.

Ak obvinení v intenciách podaného dovolania namietajú podľa ich názoru nesprávne vyhodnotenie dôkazov, najvyšší súd poukazuje na svoju konštantnú rozhodovaciu činnosť, v rámci ktorej zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamena ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

K námietke obvinených týkajúcej sa rozporu medzi obsahom obžaloby a záverečnou rečou prokurátora najvyšší súd uvádza, že skutočnosť, že prokurátor v záverečnej reči uviedol, že prečinu ublíženia na zdraví sa mali dopustiť obaja obvinení formou spolupáchateľstva, predstavuje len zrejmu nepozornosť v jeho vyjadrení a tento nesúlad nemal žiadny vplyv na zákonnosť konania ani na správnosť rozhodnutia okresného súdu, keďže skutkové okolnosti boli v priebehu dokazovania jednoznačne preukázané a súd rozhodoval na základe vykonaných dôkazov, nie podľa verbálnych nepresností v prejave prokurátora.

K obvinenými namietanému neodôvodnenému nevykonaniu nimi navrhovaných dôkazov najvyšší súd uvádza, táto námietka obvinených nebola uplatnená najneskôr v odvolacom konaní, a preto ju v súlade s § 371 ods. 4 Tr. por. nemožno použiť. Namietané neodôvodnené nevykonanie dôkazov obvinení až do momentu podania dovolania neuplatnili, hoci mali túto možnosť už v konaní pred odvolacím súdom, ktoré iniciovali svojím odvolaním. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. takto obsahovo vymedzený teda obvinení nemohli v zmysle § 371 ods. 4 Tr. por. v odvolacom konaní použiť a dovolací súd sa ním meritórne nezaoberal (v tejto súvislosti viď stanovisko trestnoprávneho kolégia č. 11/2016, m. m. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 15. júna 2016, sp. zn. II. ÚS 499/2016).

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejmé a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie d'alsieho riadneho) opravného prostriedku. Z uvedeného potom logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. len vtedy, ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukázu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., a to aj so zreteľom na skutočnosť, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere (solely or to a decisive extent) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, čo sa ale v predmetnej veci nestalo (pozri Mariana Marinescu proti Rumunsku, rozsudok č. 36110/03 z 2. februára 2010, Emen proti Turecku, rozsudok č. 25585/02 z 26. januára 2010, Van Mechelen a ďalší proti Holansku, Visser proti Holandsku, rozsudok č. 26668/95 zo 14. februára 2002, Al - Khawaja a Tahery proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok č. 26766/2005 a č. 22228/06 z 15. decembra 2011 a ďalšie).

Najvyšší súd dopľňa, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., a síce „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom“ a jeho zrkadlové znenie - „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré boli súdom vykonané nezákonným spôsobom“, nemožno vykladať v rozpore s jeho logickým i materiálnym významom a účelom (je založené na dôkazoch) tak, že pôjde o prípady, keď súd dôkaz nevykonával. Súd nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli a tiež nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie [§ 272 ods. 3 Tr. por., § 2 ods. 10 Tr. por., § 2 ods. 11 Tr. por.], a napokon súd nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale „neskoro“ [§ 240 ods. 3 veta druhá Tr. por.], alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie [§ 240 ods. 4 veta tretia Tr. por.].

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. môže byť naplnený len vtedy, ak súd vykonával dôkazy nezákonným spôsobom, tzn. že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon. Preto platí, že nevykonanie dôkazu súdom nie je možné považovať za okolnosť odôvodňujúcu existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., nakoľko iba opačný postup súdu - vykonanie dôkazu nezákonným spôsobom - môže naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. Nevykonanie (svojoľné), pre spravodlivé rozhodnutie dôležitého, významného či rozhodného dôkazu súdom, môže však byť dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 3 Tr. por.

V rámci dovolaní iniciovaného prieskumu odôvodneného dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. môže najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Tr. por.), či jediný usvedčujúci dôkaz alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom. Ak dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, najvyšší súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Obvinení vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. v dovolaní neoznačili žiaden z vykonaných dôkazov, na základe ktorého by došlo k uznaniu ich viny, za vykonaný nezákonne. Námietky obvinených v skutočnosti smerovali výlučne len voči rozsahu vykonaného dokazovania, správnosti hodnotenia vykonaných dôkazov konajúcimi súdmi a z toho vyplývajúcej správnosti skutkových zistení. Tieto námietky obvinených však žiaden z dovolacích dôvodov nezakladajú a tieto nie je dovolací súd oprávnený skúmať.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. najvyšší súd stabilne judikuje, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

V dôsledku uvedeného iba s poukazom na nesprávne skutkové zistenia alebo na nesúhlas s hodnotením vykonaných dôkazov nemožno potom vyvodzovať predmetný dovolací dôvod. Ten je totiž daný len v tých prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. teda vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu dovolací súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo, že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia je potrebné rozumieť napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.) ako i ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák.

Pokiaľ ide o namietanie vierohodnosti výpovedí svedkov a hodnotenia skutkového stavu zisteného súdmi nižších stupňov, najvyšší súd upriamuje pozornosť dovolateľa na ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) čast' vety za bodkočiarkou Tr. por., v zmysle ktorého je z dovolacieho prieskumu vylúčené posudzovanie a zasahovanie do správnosti a úplnosti zisteného skutkového stavu veci. Keďže obhajobná polemika s vykonaným dokazovaním je polemikou skutkovou (nakoľko o polemiku právnu by išlo v prípade, keby obvinený namietal nie nesprávne zistený skutkový stav, ale jeho nesprávnu právnu subsumpciu), dovolací súd, súc' viazaný vyššie zmienenou negatívnou podmienkou dovolacieho prieskumu, uvedené námietky nebol oprávnený preskúmať.

Dovolací súd má za to, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní vzhľadom na naplnenie všetkých znakov objektívnej a subjektívnej stránky bol vo vzťahu k obvineného B. Q. správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu prečinu ublíženia na zdraví a prečinu výtržníctva spolupáchateľstvom a vo vzťahu k obvinenému ml. Q. F. pod príslušnú skutkovú podstatu prečinu výtržníctva spolupáchateľstvom upravenú v Trestnom zákone. V tejto súvislosti dovolací súd len odkazuje na odôvodnenie rozsudku okresného súdu a rovnako tak uznesenie krajského súdu, ktoré vo vzťahu k právnej kvalifikácii prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Tr. zák. a prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák. považoval za vecne správne a v dostatočnom rozsahu odôvodnené.

Ohľadom námietky obvinených, že v konaní nebol aplikovaný princíp ultima ratio, najvyšší súd poukazuje na platnú judikatúru, v zmysle ktorej ak páchatel' svojim konaním naplní zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu, je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní a súdu vyvodit' trestnoprávnu zodpovednosť postupom podľa Trestného poriadku. Pravidlo „ultima ratio“ možno uplatniť jedine prostredníctvom materiálneho korektívu v rozsahu § 10 ods. 2 Tr. zák., teda v zmysle platnej a účinnej zákonnej úpravy, len pri prečinoch (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 96/2014). V danom prípade nemožno konštatovať, vzhľadom na charakter spáchaného skutku, fyzické napadnutie inej osoby na mieste verejnosti prístupnom, spôsobenie ujmy na zdraví a zrejmy úmysel obvinených pokračovať v napádaní poškodeného (slovné výzvy na „férovku), že závažnosť činu je nepatrná. Z uvedeného dôvodu nie je ani táto námietka obvinených akceptovateľná.

K námietke obvinených týkajúcej sa nepoužitia zásady "in dubio pro reo" (v pochybnostiach v prospech obvineného), ktorá vyplýva z ustanovenia § 2 ods. 4 Tr. por., je potrebné uviesť, že použitie predmetnej zásady prichádza do úvahy len vtedy, ak pochybnosti, ktoré vznikli v trestnom konaní o dokazovanej skutočnosti, trvajú aj po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov, ktoré môžu reálne prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu, a to v rozsahu nevyhnutnom na objektívne, stavu veci a zákonu zodpovedajúce spravodlivé rozhodnutie (R 37/1971) a teda táto zásada sa týka iba skutkových zistení, čo však nemôže byť predmetom skúmania dovolacieho súdu pri dovolaní podanom obvinenými.

Vo vzťahu k § 374 ods. 3 Tr. por. najvyšší súd uvádza, že ustanovenie § 374 ods. 3 Tr. por. nemožno uplatňovať ako samostatný dôvod dovolania. Toto ustanovenie len v nadväznosti na § 369 Tr. por. a §

372 ods. 1 Tr. por. vyjadruje okolnosť, že aj keď sa z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Tr. por. dovolaním napáda vždy rozhodnutie súdu druhého stupňa (okrem dovolania podaného ministrom spravodlivosti), možno dovolaním namietat' aj chyby konania súdu prvého stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku. Ak dovolateľ namieta chybu konania na súde prvého stupňa, musí táto chyba zodpovedať niektorému z dôvodov dovolania uvedenému v § 371 ods. 1 Tr. por. a takto musí byť aj v dovolaní označená [(374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) (R 47/2014 - I)].

Na základe vyššie uvedených skutočností dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľmi uplatnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Tr. por. nie sú dané, a preto dovolanie obvinených B. Q. a ml. Q. F. na verejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, postupom podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Toto uznesenie bolo prijaté v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.